

Knihovna AV ČR

Výroční zpráva za rok 1999

1. Vědecká činnost pracoviště a uplatňování jejích výsledků

a) charakteristika

Knihovna AV ČR (dále KNAV) je převážně vázána úkolem zajistit informační podporu a zázemí ostatním vědeckým pracovištím AV ČR. Servisní úkoly plněné v roce 1999 jsou předmětem samostatné výroční zprávy, která bude vydána do konce února 2000. Její vědecké a odborné zaměření zakotvené ve výzkumném záměru a v klíčových oblastech č. 26 a 28 zabírá asi 15% celkové kapacity KNAV (počítáno na pracovní síly) a spadá do Knihovědného oddělení a Oddělení automatizace. Společným zájmem a cílem pracovníků vědecké i servisní části bylo rozpracování koncepce budoucí dvorany, což probíhalo od počátku roku až k samotnému otevření KNAV dne 1. prosince. Přes nekonečné hodiny tvůrčích diskusí a fyzické účasti na stěhování a přípravě fondů a výpočetní techniky nejsou výsledky práce roku 1999 o nic chudší, než v minulých letech, spíše je tomu naopak.

b) nejdůležitější výsledky

I. KNIHOVĚDNÉ ODDĚLENÍ

(B) Bio-bibliografický přehled tvorby českých a moravských tiskařů 1501–1630

(Projekt v klíčové oblasti č. 26: Myšlení, věda a kultura v českých zemích): Práce na tomto úkolu pokračovaly ve dvou hlavních liniích: a) doplňováním údajů do stávajících kartoték a databáze, vytvořených na základě dosavadního průzkumu historických knižních sbírek a excerpce relevantní odborné literatury, b) přípravou částí získaného materiálu ke zveřejnění.

V lístkových kartotékách Bibliografie cizojazyčných bohemikálních tisků z let 1501–1800 bylo ověřeno a eventuálně doplněno 514 záznamů, které byly získány především z katalogů Historického ústavu armády ČR, z rukopisného katalogu bývalé Rožmberské knihovny a z katalogů Bibliothèque Municipale v Lyonu a Bibliothèque Nationale v Paříži. Do vznikající databáze bylo převedeno nebo nově bibliograficky popsáno 479 bohemikálních vydání.

K historii pražských tiskáren 16. století byla zpracována statistika jejich dosud známé produkce a doprovodná bibliografie základních studií k jednotlivým tiskařským dílnám, s důrazem na práce obsahující soupisy vydaných tisků. Tento přehled je ve stadiu redakčních úprav a bude zveřejněn jako součást internetové výstavy o dějinách pražského knihtisku v období tzv. stavovského státu, kterou na rok 2000 připravuje knihovědné oddělení podle scénáře dr. Mirjam Bohatcové, s využitím výsledků vlastního bibliografického výzkumu.

Pro elektronické publikování byl dokončen seznam tiskařů, působících na dnešním území České republiky v 16.–18. století a zastoupených svojí produkcí v záznamech Bibliografie cizojazyčných bohemikálních tisků. Je uspořádán abecedně podle lokalit, v nichž tiskaři působili, a s chronologickým podřazením, respektujícím roky činnosti, prokázané zjištěnými cizojazyčnými tisky. Po nutné revizi bude seznam vystaven na webovské stránce KNAV.

Pomocná databáze knihovědné literatury, vytvářená souběžně s řešením projektu, se rozšířila o 103 záznamy odborných studií excerpovaných pro zkoumané téma.

(B) Tiskařské a nakladatelské signety v tiscích 16.–17. století z fondu KNAV

(Projekt v klíčové oblasti č. 28: Uchovávání a zpřístupňování kulturního dědictví. Moderní systémy sběru, zpracování a analýzy informací.)

Byla provedena revize signatur v popisech 631 signetů, jež obsahuje pracovní verze CD-ROM, zhotoveného v roce 1998: s údaji na CD-ROM byly porovnány 3002 signatury tisků 16.–17. století dochovaných v KNAV. V tiscích se signaturami nevyskytujícími se na CD-ROM bude v průběhu roku 2000 ověřena absence signetu a eventuální opomenuté tiskařské značky budou doplněny do souboru. Současně

bude probíhat odborné posouzení nynějšího CD-ROM třemi recenzenty odlišných specializací, s nimiž byla již tato spolupráce dohodnuta. CD-ROM byl představen na 8. odborné konferenci Problematika historických a vzácných knižních fondů Čech, Moravy a Slezska (Olomouc, 20.–21. Října 1999).

A. Baďurová a L. Blažková pracovaly prvním rokem na tříletém grantovém projektu **Vyobrazení měst a jiných lokalit v tiscích 16.–18. století (se vztahem k území České republiky)**; H. Beránková dokončila dvouletý grant **Tiskařská bohemika 16. a 17. století ve Vatikánské knihovně a v knihovně Angelica v Římě**.

II. AUTOMATIZACE

Od počátku roku směřovalo všechno úsilí k jedinému cíli, totiž splnit všechny úkoly právě k 1. prosinci, kdy musí být otevřena dvorana s počítačovou studovnou a kdy samotné HW vybavení musí mít i určený obsah. Lze konstatovat, že tento úkol byl splněn a v budoucích měsících a letech je úkolem další rozvíjení takto položených základů. Jednalo se především o vybavení a zajištění bezpečného provozu počítačové studovny, kde je uživatelům k dispozici ke studijním účelům internet a přístup do databází na serveru ULTRA*NET, rovněž katalogy jsou ve studovně přístupné v elektronické formě. V tomto aspektu byla významná finanční podpora z projektu „Vytváření nových knihovnických zdrojů, jejich propojování, sdílení a zpřístupňování v rámci grantu programu MŠMT INFRA 2.

Během roku 1999 jsme plně přešli na knihovnický systém BIBIS. Pokračovalo se s digitalizací dokumentů, zlepšováním služeb na www stránkách, DTP a dalšími pracemi souvisejícími s automatizací knihovny. V zájmu udržení kroku se současnými trendy a posílení kontaktů bylo uskutečněno několik tuzemských a dvě zahraniční služební cesty.

(C) Místem, kde je automatizace KNAV nejlépe zviditelněna, jsou WWW stránky www.lib.cas.cz. Nabízen je zde, přes jednotný interface – Excalibur, přístup do katalogu KNAV (cca 38 tis. záznamů), do souborného katalogu LINCA (20 knihoven, 120 tis.) a do ústavní bibliografie ASEP (60 tis. záznamů). Zpřístupněn je jmenný lístkový katalog KNAV a také další čtyři ústavy mají vystaveny své naskenované katalogy (900 tis. záznamů). K dispozici je i ústavní bibliografie ASEP řazená podle roků, EVIP – evidence periodik odebíraných v AV ČR, a seznam časopisů vydávaných AV ČR i s obsahy.

c) popularizační aktivity

Protože KNAV měla během roku omezený, nebo dokonce krátkou dobu úplně zastavený provoz, nebyla jakákoliv popularizace žádoucí. K 1. prosinci, kdy bylo slavnostní otevření KNAV pro vzácné hosty z AV a z vysokých škol, tiskovým odborem AV byla uspořádána tisková konference. 2. 12. byl pořádán Knihovnický den, na který byli zváni knihovníci z ústavů AV a ze spolupracujících knihoven. V prosinci pak bylo organizované nebo individuálně několik exkurzí.

d) další specifické informace

Rozhodnutím Akademické rady schváleným Akademickým sněmem AV ČR byla KNAV přeřazena z III. VO a 7. sekce sociálně-ekonomických věd do kategorie pracovišť, zajišťujících služby nutné pro činnost vědeckých pracovišť dle čl. 45, písm. b) Stanov AV ČR. Tímto rozhodnutím není dotčeno další plnění výzkumných úkolů, jimiž se Knihovna zabývá.

významným krokem vpřed ve spolupráci s vysokými školami bylo společné podání projektu v rámci programu MŠMT ČR Informační infrastruktura, na národní multilicenci na přístup do Web of Science. Tento projekt spojuje AV s dalšími 22 univerzitami a několika velkými knihovnami a velkým kladem bylo před jeho podáním, že se dokázalo 28 institucí domluvit na společném postupu. V okamžiku podání této zprávy je známo kladné rozhodnutí o přijetí projektu.

2. Spolupráce s vysokými školami

I. Kadlecová uspořádala výběrové přednášky Věda a informace na Ústavu informačních studií FF UK v letním i zimním semestru.

V dubnu 1999 se konal knihovědný seminář pro studenty Ústavu informačních studií a knihovnictví FF UK. A. Baďurová na též Ústavu dovedla k obhajobě jednu diplomantku, u jedné diplomové práce byla oponentkou.

3. Spolupráce s dalšími institucemi a s podnikatelskou sférou

8. oborová rada Grantové agentury AV ČR – A. Baďurová
Rada programu Infra 2 MŠMT – I. Kadlecová
Rada programu MK ČR – J. Burgetová, I. Kadlecová
Oponentury pro jiné resorty – celkem 15 posudků (Baďurová, Burgetová, Kadlecová, Vítek, Lhoták)

V oblasti podnikatelské sféry udělala KNAV dobrou zkušenost se svými dodavateli při rekonstrukci dvorany a výstavbě interiéru. Dodavatelé sponzorsky instalovali 7 počítačů Sun-Ray 1 pro katalogy.

Spolupráce s vydavateli (poskytování faktografických zdrojů a fotografií) – D. Hartmanová

4. Mezinárodní vědecká spolupráce

Rada programowa Książnicy Cieszyńskiej (Polsko) – A. Baďurová
KNAV je členem v LIBER, EUSIDIC, EAGLE.

5. Předpokládané hlavní okruhy vědecké činnosti v příštím roce

Knihovědné oddělení bude pokračovat na rozpracovaných úkolech a počítá s vydáním připravených publikací.

Oddělení automatizace má v programu trvalé zlepšování a rozšiřování služeb jak pro uživatele knihovny tak i pro její zaměstnance. Počítá se s vytvořením intranetu pro zlepšení komunikace v rámci KNAV. Nadále se plně soustředíme na poskytování služeb prostřednictvím internetu a s tím souvisí přibývání informací a služeb na www stránkách KNAV. V roce 2000 bude dokončen katalog elektronických zdrojů, který se stane dalším významným akademickým katalogem, který budeme mít ve své správě.

Přílohy
Anotace

Seznam vydávaných časopisů

Knihy a dějiny (ed. A. Baďurová)
INFORMACE (ed. J. Burgetová)